

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ, ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Кафедра журналістики та філології

**ДОТРИМАННЯ ПРАВ СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВИХ ГРУП ЛЮДЕЙ У
ЗМІ: ДОБІРКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ**

**Observance of the rights of socially vulnerable groups of people in the mass
media: a selection of journalistic materials**

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
студентки спеціальності
«Журналістика»,
освітньої програми «Журналістика»
групи ЖТдн-71с

Биковченко Юлії Андріївни

Науковий керівник –
Гаврилюк Інна Леонідівна,
доцент, кандидат наук із соціальних
комунікацій

Суми 2021

Биковченко, Ю. А. Дотримання прав соціально вразливих груп людей у ЗМІ: добірка журналістських матеріалів [Текст] : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня «бакалавр»; спец. 061 – журналістика / Ю. А. Биковченко ; наук. керівник І. Л. Гаврилюк. – Суми : СумДУ , 2021. – 32 с.

Ключові слова: медіа, ЗМІ, соціально вразливі групи людей, люди з інвалідністю

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ВСТУП.....	4
1. Теоретичні засади.....	6
2. Обґрунтування та специфікація інформаційного продукту.....	8
2.1. Обґрунтування необхідності інформаційного продукту.....	10
2.2. Структура та технічні характеристики доробку.....	10
2.3. Авторська ідея.....	10
2.4. Зображення.....	12
3. Список використаних джерел.....	12
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ.....	14
ВИСНОВКИ.....	32

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

Однією з ознак демократичної країни є дотримання на всіх рівнях прав людини, зокрема це стосується соціально вразливих груп населення. З-поміж усіх прошарків, які відносимо до вищезазначеної групи, особливої уваги потребують люди з інвалідністю.

В Україні з проблемою інвалідності щороку стикаються тисячі людей. Часто особливий статус людини зводить нанівець багато мрій і досягнень. Люди з інвалідністю потребують великої уваги з боку кожного члена суспільства і держави в цілому. Список проблем, з якими зіштовхуються люди з інвалідністю, дуже великий. Вони, як ніхто, заслуговують право бути почутими.

Рупором вищезазначеної групи в демократичних державах є мас-медіа. Саме засоби масової інформації мають формувати ціннісні орієнтири суспільства, не оминати незручні теми або ті теми, висвітлення яких не приносить прибутків. На жаль, в українському мас-медійному просторі спостерігаємо ігнорування проблем соціально вразливих груп населення, особливо це стосується життя людей з інвалідністю.

Отже, висвітлення в засобах масової інформації проблеми дотримання прав соціально вразливих груп, а саме людей з інвалідністю, є **вкрай актуальною**.

Мета роботи – створити оригінальний інформаційний продукт, що розкриває тему соціалізації людей з інвалідністю.

Досягнення встановленої мети потребує виконання таких **завдань**:

– опрацювати теоретичний матеріал, що стосується теми дотримання прав такої соціально вразливої групи населення, як люди з інвалідністю;

- обґрунтувати необхідність створення інформаційного доробку на основі моніторингу ЗМІ;
- створити інформаційний доробок;
- описати специфіку роботи над інформаційним продуктом.

Практичне значення роботи полягає в тому, що за допомогою створених інформаційних матеріалів автор прагне привернути увагу до проблем соціалізації та реабілітації людей з інвалідністю. Матеріали можуть бути використані під час вивчення дисципліни «Проблематика ЗМІ».

Обсяг роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, списку використаних джерел, висновків. Загалом обсяг становить 32 сторінки.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

Тема дотримання прав соціально вразливих верств населення на сьогодні є однією з актуальних у мас-медіа. Для медійників проводяться численні тренінги, у ЗМІ навіть представлені окремі програми, у яких порушується вищезазначена тематика в медіа освітньому форматі. Проте, на жаль, у теоретичному плані ця проблема досліджена недостатньо.

До навчально-методичних робіт, що розкривають тему соціально вразливих груп людей у ЗМІ належить збірник текстів «Мова ворожнечі та ЗМІ: міжнародні стандарти та підходи» [6].

У списку літератури, де порушено вищезазначену тематику, варто виділити й деякі навчальні посібники для працівників засобів масової інформації. Це, наприклад, посібники «Нічого для нас без нас» [7], «Соціальна проблематика газетних виступів» [4].

Окрім власне джерельної бази, що призначена конкретно для представників мас-медіа, корисною може бути вузько спеціалізована література, з якої медійники можуть дізнатися багато цікавої інформації. це наприклад, посібники «Організація навчання з питань дискримінації» [2], «Запобігання та протидія дискримінації в Україні» [9] та ін.

Аналіз літератури дозволив визначити, що варто розуміти під поняттям «соціально вразливі групи населення». Отже, соціально вразливі групи населення – це групи осіб, які мають обмежені ресурси для самостійного задоволення потреб та реалізації прав, які за незалежних від них обставин потрапили до особливо складних соціальних умов.

До соціально вразливих груп населення належать такі категорії: люди з інвалідністю, етнічні та національні меншини, мігранти, біженці, наркозалежні, колишні засуджені, безробітні, безхатченки, внутрішньо переміщені особи, особи з певними політичними та релігійними поглядами, особи, які зазнають чи зазнали фізичного або психічного насильства, ВІЛ-інфіковані та ін.

Особливе місце в системі засобів масової інформації та в теоретичній частині має посідати тема людей з інвалідністю. На жаль, на сьогодні вона є найменш висвітленою. Найбільше й теоретиків, і практиків цікавлять теми, що стосуються ЛГБТ-спільноти, наркозалежних, внутрішньо переміщених осіб, осіб із певними релігійними поглядами, осіб, що зазнали фізичного або психічного насильства, ВІЛ-інфікованих.

2. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

2.1. Обґрунтування необхідності створення інформаційного продукту

На сьогодні основним джерелом отримання інформації про соціально вразливі групи людей – їх права, їхнє життя, діяльність, є засоби масової інформації. «ЗМІ відіграють ключову роль та відповідають за налагодження стосунків між людьми і побудову демократичного суспільства. Їх завдання включає об'єктивне і правдиве представлення різних громад у суспільстві та сприяння формуванню поваги до розмаїття, пов'язаного з етнічним походженням, релігійними переконаннями, сексуальною орієнтацією або іншими відмінностями між людьми», – таку думку висловила медіатренер Школи журналістики та зв'язків з громадськістю Марина Тунева, [13, 25].

На жаль, і досі в суспільстві є упереджене ставлення до окресленої нами групи людей. «Загальна готовність українців схвалити та підтримати дискримінацію певних груп людей виявилася високою. Так, 66% опитаних згодні з тим, що права наркозалежних можуть бути обмеженими, майже 53% підтримують можливість обмеження прав колишніх засуджених, ... також значна частина опитаних респондентів допускає обмеження прав ромів та представників ЛГБТ-спільноти (47% і 46% відповідно)» [13, 27].

Таку ситуацію можуть виправити мас-медіа, якщо порушуватимуть на своїх сторінках інформацію про соціально вразливі групи населення.

Окреме місце в мас-медіа має бути приділене такій групі, як люди з інвалідністю.

З-поміж друкованих медіа варто виділити газету «Сила Духу». Це видання – одне з небагатьох, яке повністю присвячене проблемам людей з інвалідністю. Зокрема, читачі мають змогу дізнатися багато історій про сильних духом людей, які продовжують повноцінно жити, незважаючи на

будь-які вади. У газеті порушуються такі важливі питання, як толерантне ставлення до людей з інвалідністю, засуджуються проблеми дискримінації.

Ще одним виданням, де порушується аналізована нами тематика, є всеукраїнське видання «Благовіст». Газета є цікавою не лише для людей із інвалідністю, а й для усіх тих, хто хоче більше дізнатися про людей з різними формами інвалідності.

Журналісти газети «Благовіст» присвячують матеріали дітям з аутизмом, церебральним паралічем, синдромом Ганхарта. Наприклад, у виданні є стаття про дівчину з синдромом Дауна. Вона – перша у світі модель із таким діагнозом.

Дуже надихає матеріал про Олену Чинку, чотириразову чемпіонку світу з танців на візках. Подолати проблеми Олені допомогла віра в Бога. Головна героїня розповідає, що Бог часто допомагає через людей. Однак без віри подібні труднощі долати набагато важче.

Проаналізувавши публікації у вищезазначених друкованих виданнях, розуміємо, що можливості людей з інвалідністю зовсім не обмежені. Однак журналісти цих медіа часто «перехвалюють» героїв своїх матеріалів, чого теж не варто робити.

На жаль, в інших виданнях, що не належать до вузько тематичної групи, темі людей з інвалідністю майже не приділено уваги. Навіть в такому онлайн-виданні, як «Трибуна», яке орієнтоване на соціальну тематику, найчастіше висвітлюються теми наркозалежних, ВІЛ-інфікованих. Проблемам і досягненням людей з інвалідністю уваги приділено дуже мало. В інших же медіа, якщо й трапляються публікації, де говориться про таку соціально вразливу групу населення, як люди з інвалідністю, то йдеться переважно про те, як поводитися з людьми з інвалідністю, про що можна з ними говорити і про що запитувати.

Отже, недостатня кількість матеріалів, у яких розкриваються теми, що окреслюють життя та проблеми людей з інвалідністю, ознайомлюють з

важливою інформацією, про цю групу, зумовлюють необхідність створення інформаційного доробку.

2.2. Структура та технічні характеристики доробку

Інформаційний доробок складається з 3 матеріалів:

1. Людина з інвалідністю в суспільстві.
2. Чим цікава інклюзивна література?
3. Місце, де змінюються серця.

Презентовані нами матеріали написані в таких жанрах:

1. Людина з інвалідністю в суспільстві – розширена замітка.
2. Чим цікава інклюзивна література? – огляд з елементами рецензії.
3. Місце, де змінюються серця – кореспонденція.

Обсяг першого матеріалу становить 6013 друкованих знаків із пробілами або ж 0,15 авторського аркуша, другого – 2879 друкованих знаків або ж 0,07 авторського аркуша, третього – 4226 друкованих знаків або ж 0,10 авторського аркуша. Загальний їх обсяг становить 13118 друкованих знаків, що становить 0,32 авторського аркуша.

2.3. Авторська ідея

Авторська ідея нашого доробку полягала в тому, щоб привернути увагу до такої групи, як люди з інвалідністю. Наші матеріали абсолютно різноманітні, незважаючи на те що вони стосуються однієї й тієї самої групи людей.

Так, наприклад, у матеріалі «Люди з інвалідністю в суспільстві» ми порушуємо проблему соціалізації вищезазначеної групи. Наголошуємо на важливості цього процесу. Особливістю матеріалу є те, що ми брали інтерв'ю у людей, які мають інвалідність. Дізнавалися, що таке для них соціалізація, наскільки вона є важливою. Також говорили про чинники, які сприяють чи погіршують соціальну реабілітацію людей з інвалідністю.

2.4. Зображення

Усі наші матеріали містять зображення. Це зумовлено тим, що на сьогодні публікації не сприймаються без візуального оформлення.

У матеріалі «Людина з інвалідністю в суспільстві» використано 2 ілюстрації. Зображення взяті з інтернету. На першій картинці зображені люди, які стоять у колі й тримаються за руки. З-поміж них бачимо й людей в інвалідних візках. Зображення підтримує основну думку публікації: люди з інвалідністю можуть і повинні бути частиною суспільства. На другій картинці бачимо сім'ю, де зображено батьків, дітей, одна з яких – на інвалідному візку. Ми розуміємо, що дитина може бути щасливою, пройти курс соціалізації, якщо їй допомагають у родині.

У матеріалі «Чим цікава інклюзивна література?» використано 4 зображення. Усі вони взяті з онлайн-сервісів. Це фотографії або плакати тих книг, про які йдеться у матеріалі.

Матеріал «Місце, де змінюються серця» обрамлений найбільшою кількістю зображень. Загальна їх кількість – 21. Ці фотографії зроблені власноруч. Вони відображають атмосферу того місця, про яке йдеться в матеріалі, доповнюють та конкретизують оповідь.

3. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гаджук З. В. Образ людини з інвалідністю у сучасному медіаполі / З. В. Гаджук, О. В. Тараненко // Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса. Том 1 / Ред. кол. Хаджинов І. В. (голова) та ін. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. Вип. 11. Т. 1. – С. 54–59.
2. Єлігулашвілі М. Організація навчання з питань дискримінації : практич. посіб. / Єлігулашвілі М., Федорович І., Пономарьов С. К., 2015. 136 с.
3. Клопота О. А. Аналіз публікацій обласних ЗМІ з проблем людей з обмеженими можливостями здоров'я / О. А. Клопота // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін. – Запоріжжя. – 2009. – Вип. 5 (58). – С. 62–67.
4. Лаврик О. В. Соціальна проблематика газетних виступів : навч.-метод. посіб. / О. В. Лаврик. – Х. : ХНУЦ ім. В. Н. Каразіна, 2010. – 72 с.
5. Михайлова О. П. Стандарти відображення проблем людей з інвалідністю в теленовинах / О. П. Михайлова // Наукові записки Інституту журналістики. – 2014. – Т. 57. – С. 46–51.
6. Мова ворожнечі у ЗМІ: міжнародні стандарти та підходи / ред. та упоряд. О. Бондаренко, М. Буткевич, І. Федорович. – К., 2015. – 63 с.
7. Нічого для нас без нас : посіб. з інклюзивного прийняття рішень для засобів масової інформації / упоряд. : Азін В. О., Байда Л. Ю., Госс Н., Ждан П. М., Флетчер А. – К. : Ленвіт, 2015. – 92 с.
8. Міщенко О. С. Формування позитивного іміджу осіб з інвалідністю у сучасному інформаційному просторі : кваліфікаційна робота магістра спеціальності 231 "Соціальна робота" / О. С. Міщенко ; наук. керівник В. В. Глазунов. – Запоріжжя : ЗНУ, 2020. – 92 с.
9. Пономарьов С. Ю. Запобігання та протидія дискримінації в Україні : посіб. для працівників органів державної влади та місцевого

самоврядування / Пономарьов С. Ю., Федорович І. Ю. – К. : Міжнародна організація з міграції, Представництво в Україні, 2014. – 74 с.

10. Соловйова О. В. Героїзація чи жалість до людей з інвалідністю в журналістських матеріалах / О. В. Соловйова // Засоби масової інформації та комунікації : історія, сьогодення, перспективи розвитку : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції : тези доп. – К. : Міленіум, 2019. – С. 83–85.

11. Фудорова О. М. Роль мас-медіа у формуванні громадської думки щодо осіб з обмеженими можливостями: експертні оцінки / О. М. Фудорова // Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – 2019. – № 993. – С. 117–125.

12. Шендеровський К. Передумови інституціалізації медіакомунікацій при розв'язанні соціальних проблем / К. Шендеровський // Українське журналістикознавство. – К., 2013. – Вип. 14. – С. 40–49.

13. Що українці знають і думають про права людини: загальнонаціональне дослідження / І. Бекешкіна, Т.Печончик, В.Яворський та ін. ; під заг. ред. Т. Печончик. – Київ, 2017. – 308 с.

14. Kovalova T. Rights observance of socially vulnerable groups in mass media: educational praxes / Havryliuk I., Kovalova T., Sypchenko I. // Образ. – 2018. – Вип. 1 (27). – С. 154–160.

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

ЛЮДИНА З ІНВАЛІДНІСТЮ В СУСПІЛЬСТВІ

Інвалідність...

Це вирок чи ні? Як мають жити люди з інвалідністю?

У сучасному суспільстві, на жаль, і досі побутує думка, що люди з інвалідністю мають бути соціально ізольованими. Так, мовляв, краще для цієї групи. Проте,

незважаючи на інвалідність, людина повинна жити повноцінно, бо вона – ЛЮДИНА. Це і є соціалізація.

Соціалізація людини з інвалідністю – процес дуже складний для кожного, хто має інвалідність. Цей процес включає кілька складових, таких, як: навчання, реабілітація, формування цінностей, руйнування звичних стереотипів та ін.

Соціалізація людей з інвалідністю майже повністю залежить від тих, хто перебуває поруч. Перш за все, це сім'я, рідні та близькі. Від цих людей залежить як соціальна, так і рухова активність людини з інвалідністю.

У чому полягає поняття соціалізації, із чим воно пов'язане? Що таке соціальна активність для людей з інвалідністю?

Марія, 22 роки: «Для мене соціалізація – це можливість бути собою в будь-яких обставинах і знайти ту сферу професійної діяльності, в якій я зможу максимально розкрити свій потенціал».

Наталія, 26 років: «Я веду активне громадське життя, беру участь у різних конкурсах, театральних постановках, виступаю на сцені, знімаюся у відеороликах. Маю багато друзів і знайомих. Я дуже вдячна своїй родині, яка мене завжди й у всьому підтримувала. Переконана в тому, що без підтримки близьких мені було б важко досягти успіху. Незважаючи на інвалідність, вважаю себе соціально активною та відкритою до спілкування людиною. Вважаю, що соціалізація – це повноцінна взаємодія людини з навколишнім світом».

Анна, 24 роки: «У житті дуже багато залежить від людини, її думок, бажань і мрій. Дуже прикро, що багато людей з інвалідністю припиняють боротися зі своїми страхами і опускають руки, а деякі взагалі замикаються в собі і взагалі не мають друзів. Я впевнена, що інвалідність – зовсім не перепона для досягнення своїх цілей. На мою думку, соціалізація – це активна участь будь-якої людини в житті суспільства».

Як бачимо, соціалізація – поняття багатогранне. Кожна людина розуміє його по-своєму, вкладає своє значення. Однак зрозуміло, що поняття соціалізації та самореалізації є тотожними. Для людей з інвалідністю самореалізація є важливішою, вони хочуть відчувати себе затребуваними, повноцінними, вільними та максимально незалежними від сторонніх людей.

Надмірна турбота часто шкодить і здоровим людям, які оцінюють свої можливості, а людей з інвалідністю гіперопіка може навіть засмутити. Вони часто прагнуть довести людям, що можуть робити все самостійно і без сторонньої допомоги. Насправді, у багатьох випадках впертість є виправданою, адже це означає, що людина готова змінювати своє життя, вдосконалювати його, бути соціально активною, незважаючи на будь-які негаразди. Але дуже важливо не впадати в крайнощі, ніколи не можна відкидати простягнутої руки. Часто просто порада близьких людей, друзів, знайомих може допомогти вирішити складну проблему або заплутану ситуацію, а для людини з інвалідністю психологічна підтримка і розуміння набагато важливіші за фізичний стан.

Проте, на жаль, багато людей з інвалідністю стикаються з проблемою неповних сімей. Неповна сім'я, в якій людина має інвалідність, – справді кричуща проблема сьогодення. Для кожної людини найголовніше – це родина, а люди з інвалідністю, як ніхто, потребують підтримки й догляду з боку сім'ї.

Якщо дитину з інвалідністю змалечку виховують тато й мама, у неї є шанс вирости психологічно здоровою (життєрадісною, творчою, веселою, відкритою до спілкування). Так само з'являється шанс побороти свою хворобу, недоліки, вади і проблеми.

Проте є й зворотний бік медалі. Це нерозуміння з боку близьких. Часто вони не підтримують дитину на шляху до звершень і досягнень, постійно нагадують про її захворювання або взагалі не дослухаються до слів і думок.

Для людини, яка має інвалідність, дуже важливою є реабілітація.

Реабілітація – цілий комплекс послуг і заходів, що спрямований на підтримку, відновлення здоров'я і працездатності людей, які мають певні вади і захворювання.

Існує кілька видів реабілітації: фізична, медична, психологічна, соціальна. Ефективною є реабілітація, яка об'єднує усі види оздоровлення.

Фізична реабілітація, або ЛФК – найефективніший спосіб реабілітації для людей із порушенням опорно-рухового апарату. Важливо визначити реакцію лікувальної фізкультури на організм, зрозуміти, наскільки запущена форма захворювання. У дитячому віці, коли людина ще не сформована

повністю, працювати з нею набагато легше, можна швидше досягти позитивного результату.

Медична реабілітація дуже важлива для всіх форм ДЦП. Така реабілітація дозволяє запобігти хронічним захворюванням, комплексно проаналізувати стан здоров'я пацієнта і спланувати лікування. Медична реабілітація поділяється на декілька видів, серед яких фізична терапія. Загалом це комплексний підхід до захворювання, тому допомогу пацієнтам надають психологи та логопеди.

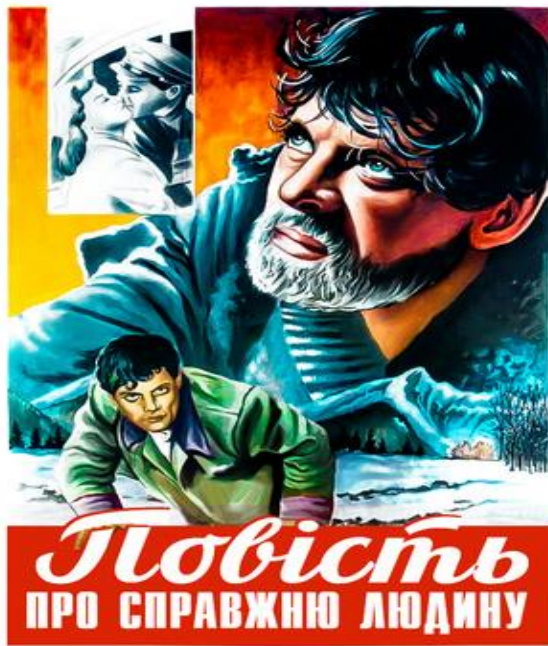
Психологічна реабілітація. Ще один важливий вид реабілітації. Він спрямований на відновлення позитивних емоцій і ставлення людини з інвалідністю до життя, до себе та оточуючих людей (родини, друзів, колег). Це важливий вид реабілітації, оскільки багато людей з обмеженими можливостями мовчазні й замикаються у собі. Психологічна реабілітація пов'язана із соціальною.

Соціальна реабілітація – комплекс заходів, що дозволяє людям з інвалідністю адаптуватися до життя в соціумі. Вони недостатньо обізнані в деяких питаннях (залежить від того, наскільки тяжка форма захворювання), але можуть вдосконалювати свої знання про навколишній світ.

Тож батькам, у яких зростає дитина з інвалідністю, варто пам'ятати, що їхня дитина потребує уваги, але не гіперопіки, чуйності, але не жалості. Зрозуміло, що дуже важливо, аби їхня дитина пройшла усі види реабілітації – фізичну, медичну, психологічну. Проте найважливішою є соціальна реабілітація. Незважаючи на інвалідність, людина повинна жити повноцінно, бо вона – ЛЮДИНА.

ЧИМ ЦІКАВА ІНКЛЮЗИВНА ЛІТЕРАТУРА?

Інклюзивна література – це історії, які надихають і покликані змінювати негативне ставлення до проблем людей з інвалідністю. Інвалідність – захворювання, яке вражає організм людини, внаслідок чого виникають певні проблеми. Людина може мати таке захворювання з народження або отримати інвалідність внаслідок травми чи нещасного

випадку. На жаль, таких історій дуже багато. Деякі з них описані в літературі. Більшість з цих історій написані на основі реальних подій.

Одним із перших літературних творів, головний герой якого – людина з інвалідністю, є «Повість про справжню людину» Бориса Полевого. Автор розповідає про військового льотчика Олексія Маресьєва (у повісті – Мересьєва), який втратив обидві ноги під час Великої Вітчизняної війни. Незважаючи на інвалідність, Олексій знову навчився ходити і навіть повернувся згодом до армії.

На жаль, за радянських часів, незважаючи на декларування СРСР принципів рівності, дотримання прав усіх груп населення, про людей з інвалідністю писали дуже рідко. І «Повість про справжню людину» Бориса Полевого – радше виняток, ніж загальна тенденція.

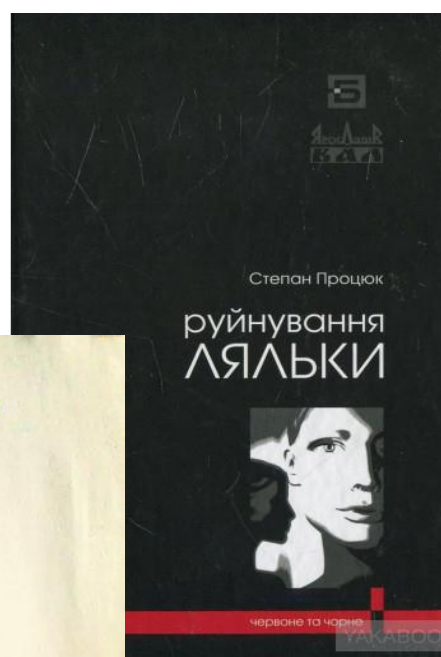
Зовсім іншу тенденцію спостерігаємо на сучасному етапі розвитку літератури – тепер уже нашої національної, української. Не можна говорити, що таких творів дуже багато, але вони є і з'являються з кожним днем усе більше й більше.

роблять помітними для суспільства.

Приємно, що такі книги отримують визнання, а їхні автори нагороди.

Чудовими прикладами сучасної української літератури, де йдеться про таку категорію, як люди з інвалідністю, є романи Дарини Гладун «І глухота впаде...», Люко Дашвар «Биті є. Гоцик», Степана Процюка («Руйнування ляльки»). Ці твори руйнують стереотипи про те, що люди з інвалідністю не мають права на повноцінне життя, вони виводять їх із тіні,

Книга Дарини Гладун «І глухота впаде...» отримала відзнаку Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова-2015».

Авторка розповідає історію двох сестер, які абсолютно не схожі між собою. Перша хвалькувата і вперта, думає лише про себе, а друга – добра і розумна, але зовсім не цінує себе. На початку історії зла і цинічна дівчина втрачає слух, її життя докорінно змінюється. Основний меседж роману Дарини Гладун такий: страшна не глухота як явище фізичне, страшна глухота

моральна. Саме втрата слуху вплинула на те, що та сестра, яка втратила слух, врешті-решт позбавляється від впертості, цинізму, байдужості.

Однією з особливостей зазначених книг є те, що їхні автори намагаються не викликати жалість до людей з інвалідністю (що дуже не подобається людям з інвалідністю), а надихнути читачів на нові звершення, розповісти, що життя не закінчується, а, навпаки, продовжується, що не можна опускати руки в жодному разі й завжди досягати своєї мети.

У житті може трапитися все, що завгодно. Захворювань чи нещасних випадків ніколи не можна передбачити. Але не варто опускати руки!

МІСЦЕ, ДЕ ЗМІНЮЮТЬСЯ СЕРЦЯ

Людам з інвалідністю потрібна системна й постійна реабілітація для підтримки здоров'я. Мета реабілітаційної роботи – фізичне, психологічне і соціальне благополуччя пацієнта, повне його оздоровлення.

В Україні тисячі людей з обмеженими можливостями потребують реабілітації. На жаль, не всі можуть оздоровитися, тому що доводиться довго чекати на свою путівку. Довгоочікувану подорож можна вважати «щасливим шансом», а не системною реабілітацією.

Прикро, але дуже мало людей з інвалідністю мають можливість ефективно оздоровитися. Проблема реабілітації людей з інвалідністю залишається актуальною.

Для реабілітації і відпочинку такої категорії у Сумах й області функціонує багато центрів, таборів.

Один із чудових прикладів – реабілітаційний християнський табір «Церква Благодаті».

Християнський реабілітаційний табір «Церква Благодаті» функціонує не лише як реабілітаційний центр для людей з інвалідністю. Тут проходять табори для дітей (влітку і взимку), підліткові та молодіжні заїзди, сімейні заїзди, а також різноманітні конференції.

Табір «Церква Благодаті» розміщений у с. Бітиця Сумської області. Заїзди для людей з інвалідністю проходять тут вже протягом п'ятнадцяти років.

Програма відпочинку й оздоровлення готується заздалегідь. Якщо людина має документи, які підтверджують її статус, відпочиває і оздоровлюється безкоштовно.

Важлива і досить приємна особливість – чисте й свіже повітря, неймовірно красива природа. Крім того, тут чисто, бо сміття немає, а люди не зловживають шкідливими звичками, оскільки в таборі це заборонено.

Програма оздоровлення складається відповідно до потреб і фізичних можливостей людей з інвалідністю (те, що може зацікавити й допомогти).

У таборі оздоровлюються люди з різними формами інвалідності,

Але, незважаючи на захворювання, всім весело й цікаво разом.

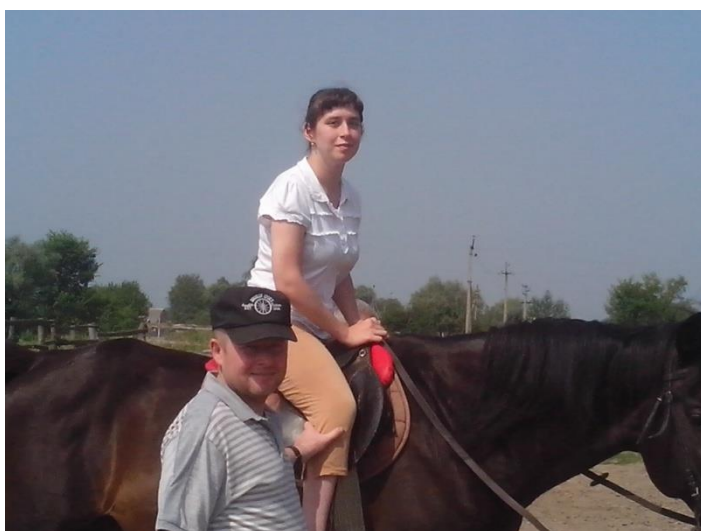
Люди з інвалідністю можуть брати участь у культурно-мистецькому житті закладу, розвивати свої таланти (співати, танцювати, розповідати вірші, малювати, готувати театральні сценки). За цим дійством дуже цікаво спостерігати.

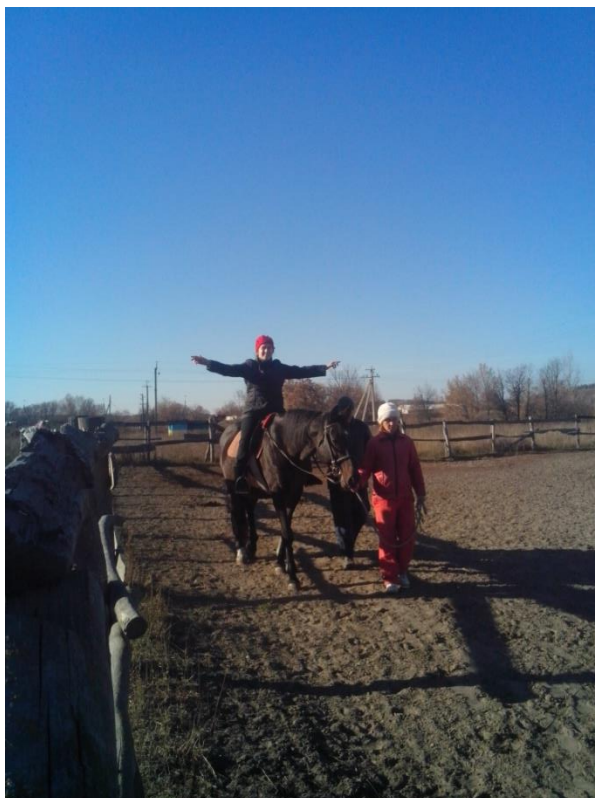
А ще табір «Церква Благодаті» - це місце спілкування, якого так часто не вистачає людям з інвалідністю. Тут вони знаходять друзів.

Невід'ємна складова оздоровлення для людей з вадами опорно-рухового апарату – іпотерапія. Така реабілітація позитивно впливає на здоров'я людини. Це дуже корисно, але й страшно, тому тим, хто не може самостійно триматися в сідлі, завжди допомагають.

Згодом ті, хто змогли побороти страх і навчилися правильно сидіти, можуть кататися без підтримки. Це доводить результативність іпотерапії.

Багатьом цікаво виготовляти вироби з картону й паперу, робити листівки і навіть прикраси на пам'ять про відпочинок у таборі.

Вивчення іноземних мов. Виявляється, це може бути дуже цікаво. Не лише люди з інвалідністю, а й усі охочі можуть вчити іноземні мови, спілкуватися з їхніми носіями. Іноземці дуже щирі, відкриті і залюбки навчають всіх говорити правильно і грамотно. Це особливість реабілітації, яка дає можливість вдосконалити свої знання. У табір «Церква Благодаті» приїжджають люди з різних країн – Канади, Америки, Німеччини. Деякі іноземці навіть вивчають українську мову. Таким чином, поступово зникають культурні та мовні бар'єри. А ще це чудова можливість знайти нових друзів!

«Церква Благодаті» проводить зустрічі з людьми з інвалідністю на благодійній основі. Люди з інвалідністю потребують спілкування як ніхто інший, тому кожного місяця в церкві проводяться «зустрічі друзів».

Формат зустрічей особливий: учасники заходів самостійно обирають будь-яку тему для спілкування, а організатори готують програму з цієї теми і висвітлюють її. Спілкування відбувається у формі дискусії «Запитання-відповідь». Так цікавіше запам'ятовувати інформацію.

Людам з інвалідністю особливо подобаються такі зустрічі, адже їм справді потрібне спілкування, а ще вони сумують за друзями, тому це чудова можливість знову спілкуватися і знову побачити всіх знайомих.

ВИСНОВКИ

Чи не єдиним джерелом, звідки ми можемо черпати інформацію про соціально вразливі групи населення, зокрема людей з інвалідністю, є мас-медіа. Саме ЗМІ є на сьогодні «головним речником» вищезазначеної групи, їхніх проблем.

На жаль, спостерігаємо невтішну ситуацію: мас-медіа намагаються оминати теми, пов'язані із соціально вразливими групами населення. Особливо це стосується такої категорії, як люди з інвалідністю. Наприклад, в онлайн-виданні «Трибуна», що позиціонує себе як соціально орієнтоване медіа, найчастіше висвітлюються теми наркозалежних, ВІЛ-інфікованих, а людям з інвалідністю приділено чи не найменше уваги.

В українському медіапросторі наразі представлено дуже мало видань, де систематично порушуються питання, пов'язані з людьми, які мають інвалідність. Одним із таких медіа є газета «Сила Духу». Її видає всеукраїнська організація «Союз осіб з інвалідністю України». На сторінках цього ЗМІ друкуються історії людей, які продовжують жити повноцінно, незважаючи на життєві труднощі. Окрім того, медіа порушує соціально важливі питання: толерантне ставлення до людей з інвалідністю, засуджуються проблеми дискримінації.

Варто виділити в аналізованому нами сегменті й газету «Благовіст». Це всеукраїнська газета для людей з інвалідністю. Основна тематика публікацій – розповіді про людей з інвалідністю, що не скорилися долі, життя яких гідне наслідування.

Зазначимо, що матеріали, розміщені на сторінках вищезазначених видань, можуть бути цікавими не лише людям з інвалідністю. Вони можуть зацікавити й тих, хто хоче дізнатися більше інформації про людей із різними формами інвалідності.

Єдиним недоліком аналізованих медіа є те, що вони здебільшого ідеалізують героїв своїх матеріалів, перехвалюють їх, чого робити не варто.

Саме така неоднозначна ситуація, коли одні медіа не приділяють значної уваги людям з інвалідністю, а вузько орієнтовані героїзують тих, про кого пишуть, зумовлює створення інформаційного доробку, який буде актуальним для різних типів ЗМІ.

Нами було створено 3 матеріали: «Людина з інвалідністю в суспільстві», «Чим цікава інклюзивна література?», «Місце, де змінюються серця». Загальний обсяг інформаційного доробку становить 13118 друкованих знаків (або ж 0,32 авторського аркуша).

Авторською ідеєю наших матеріалів є привернення увагу до такої групи, як люди з інвалідністю. Наприклад, у публікації «Люди з інвалідністю в суспільстві» йдеться про соціалізацію вищезазначеної групи. Основний меседж матеріалу: соціалізація – важлива складова життя людей з інвалідністю. Для того щоб глибше розкрити тему, ми брали коментарі людей з інвалідністю, яким соціалізація допомогла реалізуватися в житті. Головна ідея матеріалу «Чим цікава інклюзивна література?» – ознайомити читачів із художніми творами, де йдеться про людей з інвалідністю, показати, що в Україні такі твори є. У матеріалі «Місце, де змінюються серця» розповідаємо про реабілітаційний християнський табір «Церква Благодаті», програми оздоровлення, які пропонують у цьому закладі.

Усі наші матеріали супроводжуються зображеннями. Це як малюнки, так і фотографії. Зображення є допоміжним матеріалом, який сприяє глибшому розкриттю тем. Використані зображення взяті як з мережі (це стокові графічні малюнки – «Люди з інвалідністю в суспільстві», стокові фотографії – «Чим цікава інклюзивна література?»), так і власні («Місце, де змінюються серця»).

Вважаємо, що створений нами інформаційний доробок може бути цікавим та корисним для читачів, затребуваним у медійному просторі.